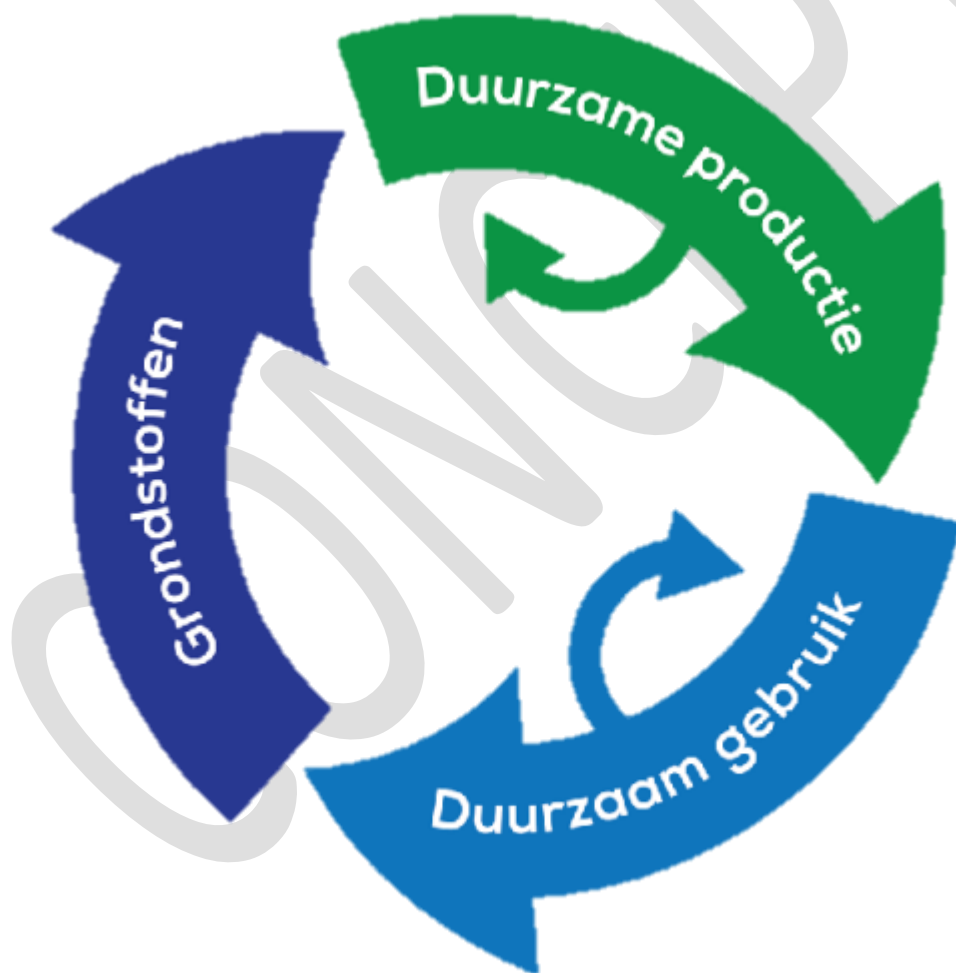

Uitvoeringsprogramma Circulair Losser 2024-2030

Inhoud

Inleiding	3
1. Inkopen.....	3
2. Gebiedsontwikkeling	5
3. Openbare ruimte.....	8
4. Bedrijven en organisaties	9
5. Inwoners en huishoudens	11
Bijlage 1: Gantt Chart	14
Bijlage 2: Overzicht geschatte kosten uitvoering 2024-2030.....	15

CONCEPT

Inleiding

Waarom deze dynamische uitvoeringsagenda?

In maart 2024 is het beleidsdocument Circulair Losser vastgesteld. Hiermee heeft de gemeente Losser doelen gesteld om de circulaire transitie vorm te geven. Om hier concreet mee aan de slag te gaan zijn er daarnaast door de raad Leidende principes vastgesteld om de vertaling van beleid naar projecten te faciliteren. Deze dynamische uitvoeringsagenda is gebaseerd op de leidende principes en bevat de projecten die de gemeente wil uitvoeren tot 2030 om haar doelstelling te behalen.

Leeswijzer

Per invalshoek worden de doelen uit het beleidsdocument benoemd, waarna de leidende principes worden toegelicht, om ten slotte een beknopte samenvatting te geven van de projecten. Per project wordt ingegaan op de beoogde te betrekken stakeholders, de beoogde werkwijze, een planning en geschatte kosten.

Aan het einde van deze uitvoeringsagenda is een overzicht van de totale planning en kosten weergegeven in bijlage 1 en 2.

1. Inkopen

Doelen beleidsdocument Circulair Losser

1. Medewerkers die regelmatig inkopen, inkoopmedewerkers en budgethouders volgen een training MVOI/ circulair inkopen. Daarnaast volgen nieuwe medewerkers bij indiensttreding een opleiding MVOI/ circulair inkopen. Ook krijgen alle medewerkers voor wie dit relevant is en die al in dienst zijn de kans om een opleiding te volgen (projectleiders, opgaveregisseurs).
2. De gemeente streeft vanaf 2025 jaarlijks minimaal 2 circulair ingerichte contracten na, waarin:
 - a. is vastgelegd dat materialen en producten hoogwaardig hergebruikt worden en wat na eerste gebruik met de materiaalstroom gebeurt
 - b. in de uitvoering gebruik wordt gemaakt van TCO
3. Vanaf 2025: bij 20% van de totale aanbestedingswaarde van diensten, werken en leveringen met een fysieke component, wordt bij de uitvraag ingezet op de transitie naar de circulaire economie (met een focus op R3 of hoger op de R-ladder*). Vanaf 2026 wordt het percentage verhoogd met 15% per jaar, tot 80% in 2030.
4. De gemeente licht per jaar 1 goed voorbeeld uit van circulair inkopen en zoekt daarbij naar een verbinding met lokale ondernemers.

Leidend principe

Gemeente Losser volgt de principes van Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) en geeft circulariteit daarin een prominente rol. Hierbij is het streven om bij inkooptrajecten zo hoog mogelijk in te zetten op de R-ladder.

Projecten

1.1 Campagne goede voorbeelden circulair inkopen

Betrokkenen: communicatieadviseurs, inkoopadviseurs, budgethouders.

Wat: elk jaar wordt in overleg met de communicatieadviseur van duurzaamheid en de inkoopadviseur van Losser/Enschede een goed voorbeeld uitgekozen waarbij er goed is

nagedacht over circulaire economie (CE) bij een aanbesteding of inkooptraject boven de 50.000 euro. Deze wordt op punten als TCO beoordeeld en uitgelicht binnen de organisatie. Het doel van deze informatiecampagne is om budgethouders en projectleiders te inspireren om zelf ook na te denken over hoe CE toe te passen is binnen hun eigen projecten.

Planning: jaarlijks in maart, week van de circulaire economie, vanaf 2025.

Benodigde capaciteit: 30 uur per jaar.

1.2 Trainingen organiseren MVOI

Betrokkenen: projectleider/medewerker CE, teamleiders, opdrachtgevers, opgaveregisseurs, budgethouders, inkoopadviseurs, Green Deal circulair inkopen (extern), projectleiders en andere ambtenaren die regelmatig inkopen. Na 2025 ook nieuwe medewerkers die projectleider of budgethouder zijn.

Wat: Via het landelijke platform Pianoo (expertisecentrum aanbesteden) wordt een e-learning aangeboden 'Green Deal Circulair Inkopen'. De e-learning geeft betrokkenen bij het inkoopproces – van projectleider tot inkoper – in 21 modules stap voor stap meer inzicht in de uitdagingen van circulair inkopen en de oplossingen die voorhanden zijn. We organiseren een Circulaire Inkoop Kick-off waar medewerkers geïnspireerd worden door een spreker en de tijd krijgen voor de 21 modules.

Planning: Q3 2025.

Benodigde capaciteit: 8 uur per deelnemer. Organisatie 60 uur.

Additionele kosten: 2000 euro.

1.3 Ondertekenen MVOI manifest

Betrokkenen: projectleider CE, inkoopadviseur, budgethouders, wethouder(s), gemeenteraad.

Wat: De gemeente Losser ondertekent het manifest met daarbij de goedkeuring om een MVOI actieplan op te stellen. Besluitvorming vindt plaats via het college. De raad wordt geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

Planning: Q3 2024.

Benodigde capaciteit: 20 uur.

1.4 MVOI actieplan opstellen (en uitvoeren)

Betrokkenen: Projectleider CE – O&S - BFR, Joost Brouwer (VNG), inkoopadviseur(s), opdrachtgever(s).

Wat: Met behulp van de VNG stelt de gemeente Losser een MVOI actieplan op. Dit zal door middel van twee voorbereidende overleggen en één pressure cooker dag gebeuren. In de eerste twee vergaderingen worden de basisgegevens, MVOI team en keuzes opgehaald in de organisatie. Tijdens de pressure cooker wordt een nulmeting, thema's, doelen en aanbestedingskalender bepaald en bekeken. Daarnaast wordt het MVOI-actieplan opgesteld en structurele borging bepaald. Na het opstellen van het actie plan zal de uitvoering plaatsvinden. Dit bestaat uit coördinatie/aanjagen van de MVOI acties, training van medewerkers, communicatie, monitoring en evaluatie.

Planning: 2025-2030.

Benodigde capaciteit: 10 uur per deelnemer voor de pressure cooker en ongeveer 240 uur voor de uitvoering over de verschillende jaren.

Additionele kosten: 5000 euro.

1.5 Experimenteren met circulair inrichten van contracten

Betrokkenen: Projectleiders BFR, projectleider CE, inkoopadviseur(s).

Wat: Aan het begin van het jaar wordt er gekeken naar de inkoopkalender, waarna er (minimaal) twee projecten worden uitgekozen om circulair aan te besteden/in te kopen. Bij deze projecten zal intensieve(re) begeleiding plaatsvinden vanuit DZH en inkoop.

Planning: vanaf 2026, intensiveren richting 2030.

Benodigde capaciteit: eerste twee jaren ongeveer 50 uur. Hierna zal dit naar beneden gaan omdat de kennis in de organisatie is opgebouwd en circulair inkopen standaard wordt. Dan is de inschatting dat hier nog 20 uur voor nodig is.

2. Gebiedsontwikkeling

Doelen beleidsdocument Circulair Losser

1. In 2027 is de leegstand van panden in Losser afgenomen met 20%.
2. In 2030 is 20% van de agrariërs bereikt over wat kringlooplandbouw is, en hoe dit toe te passen is.
3. In 2030 gebruikt de gemeente in nieuwbouwwijken minimaal 10% minder drinkwater en wordt water zoveel mogelijk in de wijk hergebruikt en opgeslagen.
4. Vanaf 2027 wordt bij gronduitgifte en tenders circulair bouwen gestimuleerd (Met een focus op R4 of hoger op de R-ladder). Dit is naast de verplichtingen die het bouwbesluit oplegt.
5. Projectontwikkelaars moeten in 2030 minimaal twee circulaire ontwerpprincipes hebben opgenomen in hun ontwerp voordat vergunningen verleend wordt.
6. In 2030 heeft de gemeente 75% van de inwoners bereikt over circulair (ver)bouwen.
7. 100% van alle nieuw-/verbouwprojecten in opdracht van de gemeente bevatten circulaire prestatie-eisen (zoals percentages secundair, biobased materiaal, drinkwater hergebruik, etc.) per project in 2030. Losser faciliteert ook woningbouwcorporaties om circulair te renoveren en bouwen.
8. Vanaf 2025 wordt er bij exploitatieovereenkomsten bij gebiedsontwikkelingen met (particuliere) initiatiefnemers altijd gekeken naar mogelijkheden waar circulariteit kan worden meegenomen.

Leidend principe

De gemeente Losser neemt een regisserende rol zodat circulariteit mee genomen wordt in gebiedsontwikkeling. Hierbij zetten we met name in op Refuse (weigeren), Rethink (gebruik intensiveren) en Re-use (hergebruiken). Bij processen of procedures waar de gemeente in formele zin geen invloed heeft stimuleren we partners om mee te doen.

Projecten

2.1 We onderzoeken een aanpak om leegstand van panden tegen te gaan

Betrokkenen: projectleider CE, vastgoedeigenaren, CML, ontwikkelaars, RO adviseurs, beleidsadviseur economische zaken.

Wat: We zullen leermethoden en beste praktijken van andere gemeenten analyseren om effectieve strategieën te identificeren. Vervolgens zullen we een inventarisatie maken van leegstaande panden en lokale behoeften, en lokale stimuleringsmaatregelen ontwikkelen om circulaire herbestemming te bevorderen.

Planning: 2027-2028-2029.

Benodigde capaciteit: totaal 400 uur (planning, coördinatie, uitvoering).

2.2 We intensiveren RO-advies naar initiatiefnemers over de mogelijkheden van circulariteit en werken samen met woningbouwcoöperaties.

Betrokkenen: Domein, RO-adviseurs, Projectleider CE.

Wat: We onderzoeken welk advies richting initiatiefnemers (die willen bouwen) de circulaire transitie zal versnellen, en verwerken dit in onze werkwijze. Hierbij verkennen we circulaire gronduitgifte, vergunning verlening, gemeentelijke nieuw- en verbouw opdrachten en exploitatieovereenkomsten. Met Domein blijven we samenwerken en kijken waar we elkaar kunnen versterken. Dit doen we door ieder kwartaal kennis uit te wisselen.

Planning: Q2 tot en met Q4 2025 + contact domein: 2024 -2030.

Benodigde capaciteit: Eenmalig 180 uur. Jaarlijks terugkerend 20 uur.

2.3 Onderzoeken hoe de energietransitie meer circulair kan worden

en hoe we dit mee kunnen nemen in ons ruimtelijk beleid.

Betrokkenen: Projectleider CE, adviseur(s) ruimtelijke ordening, adviseur afval en grondstoffen, adviseur energie- en warmtetransitie.

Wat: Onderzoek starten naar de mogelijkheden om circulariteit stimulerend of regulerend toe te passen op projecten in de gemeente die bijdragen aan de energietransitie; opslag van energie, opwek van energie en transport van energie. De uitkomst van het onderzoek met een advies zal gepresenteerd worden aan de teams die te maken hebben met de energietransitie.

Planning: Q3 en Q4 2025.

Benodigde capaciteit: 140 uur.

2.4 Een agrarische dialoog met lokale ondernemers faciliteren m.b.t. kringlooplandbouw en biobased materialen

Betrokkenen: Adviseur Landelijk gebied, beleidsadviseur economische zaken, projectleider/medewerker CE, communicatieadviseur, lokale agrarische ondernemers, LTO, Twentse Bouwboeren, Building Balance.

Wat: de gemeente Losser faciliteert een evenement voor lokale agrarische ondernemers waar men in gesprek kan gaan met koplopers en organisaties die zich succesvol inzetten voor kringlooplandbouw en biobased (ver)bouwen. We haken slim aan bij bestaande projecten en structuren die er al zijn in de gemeente.

Planning: Q1 2026.

Benodigde capaciteit: 40 uur.

Additionele kosten: 3000 euro.

2.5 We onderzoeken welke initiatieven er in de regio al lopen en experimenteren met koplopers de verbouw van biobased materialen

Betrokkenen: Adviseur landelijk gebied, projectleider/medewerker CE, communicatieadviseur, lokale agrarische ondernemers, LTO, Twentse Bouwboeren, Building Balance.

Wat: De gemeente Losser doet onderzoek naar welke initiatieven er al zijn op gebied van kringlooplandbouw en biobased materialen verbouwen. We brengen netwerken in kaart, en onderzoeken wie bij welke ontwikkelingen zijn aangehaakt. Met lokale ambassadeurs (agrarische ondernemers) verkennen we na het onderzoek naar de mogelijkheid om momentum te creëren middels pilots/experimenten.

Planning: Q4 2025-2027.

Benodigde capaciteit: 130 uur voor het onderzoek (voorbereiding en planning, uitvoering van onderzoek en netwerkanalyse), en 140 voor de pilot (ontwerp en planning, uitvoering en evaluatie/rapportage).

2.6 We zetten ons in om regionaal perspectief te ontwikkelen voor biobased (ver)bouwen

Betrokkenen: Gemeente Enschede, Adviseur Landelijk gebied, projectleider/medewerker CE.

Wat: Gemeente Losser haakt actief aan bij een onderzoek van de gemeente Enschede, waar onderzocht wordt hoe gemeenten de biobased waardeketen regionaal kan versterken.

Planning: 2024.

Benodigde capaciteit: 40 uur.

2.7 We integreren de circulaire ambities in het Handboek Omgevingsplan Losser

Betrokkenen: Projectleider CE, adviseurs Ruimtelijke Ordening.

Wat: We onderzoeken hoe we circulariteit kunnen meenemen in omgevingsplannen en het handboek omgevingsplan Losser en doen dit waar kan.

Planning: Q3 2024-Q2 2025.

Benodigde capaciteit: 30 uur.

2.8 We experimenteren met circulaire gebiedsontwikkeling in pilots

Pilotprojecten, om te pionieren met circulair

Betrokkenen: Projectleider(s) O&S, projectleider(s) BFR, projectleider(s) PVH, projectleider CE, opdrachtgever(s), stichting Pioneering.

Wat: Samen met O&S zal in Q1 2025 gekeken worden naar het MIP. Hier zullen ruimtelijke (gebieds)ontwikkelingen gekozen worden waar ge-experimenteert wordt met drinkwaterhergebruik, circulaire ontwerpprincipes en circulaire prestatie eisen. Bij deze trajecten zal in de eerste twee jaar begeleiding plaatsvinden van een expert (bijvoorbeeld Pioneering).

Planning: Q1 2025-2030.

Benodigde capaciteit: eerste twee jaren ongeveer 40 uur. Hierna zal dit naar beneden gaan omdat de kennis in de organisatie is opgebouwd en circulair standaard wordt. Dan is de inschatting dat hier 10 uur voor nodig is.

2.9 We zetten een gemeentelijk circulair bouwloket op met een campagne

Betrokkenen: Energieloket Losser/NOT, coördinator duurzaamheidsinitiatieven, vergunningverleners, handhavers, projectleider CE, communicatieadviseur.

Wat: De gemeente gaat een online omgeving inrichten waar inwoners informatie en advies over circulaire sloop-, renovatie-, nieuwbouw en isolatieprojecten kunnen inwinnen. Waar mogelijk wordt een verbinding met bestaande (duurzaam bouw)loketten gezocht.

Planning: 2027.

Benodigde capaciteit: 120 uur. Daarna 30 uur per jaar om de online omgeving bij te houden.

Additionele kosten: Bij geen aansluiting bij een bestaand loket 10.000 euro en ongeveer 600 euro per jaar voor de hosting.

3. Openbare ruimte

Doelen beleidsdocument Circulair Losser

1. Losser legt voor nieuwe projecten vanaf 2025 vast welke grondstoffen en materialen gebruikt worden voor onze infrastructuur en gebouwen.
2. Vanaf 2025 schrijft Losser producten, daar waar kan, niet meer af naar 0%, maar naar 10%, zodat de prikkel om materialen opnieuw te gebruiken groter is.
3. Er worden vanaf 2030 minimaal 40% secundaire/hernieuwbare materialen gebruikt bij infrastructuur projecten.
4. In 2025 wordt bij alle infrastructuurprojecten in opdracht van de gemeente circulariteit meegenomen in alle fases van een project

Leidend principe

De gemeente Losser neemt een regisserende rol zodat circulariteit mee genomen wordt in projecten in de openbare ruimte. Hierbij zetten we met name in op Reduce (verminderen), Re-use (hergebruiken), Repair (repareren) en Refurbish (opknappen).

Projecten

3.1 We onderzoeken of we gemeentelijk bezit naar 5-10% kunnen afschrijven

Betrokkenen: financieel adviseur(s), projectleider CE, projectleider BFR, projectleider O&S.

Wat: We onderzoeken of we bouwwerken en infrastructuur in eigendom van de gemeente kunnen afschrijven tot 5-10%. Hierbij gebruiken we voorbeelden vanuit andere gemeenten die dit succesvol implementeren (Heerenveen, Leeuwarden etc.). Waar kan implementeren we deze manier van afschrijven in onze interne denkwijze en systemen.

Planning: Q2, Q3, Q4 2025.

Benodigde capaciteit: 80 uur.

3.2 We doen mee bij de oprichting van een regionaal fysiek materialen depot

Betrokkenen: Pioneering, Twente board, Ambtelijk Overleg Milieu Duurzaamheid Afval (regio Twente), Duspot, projectleider CE, projectleiders BFR.

Wat: Stichting Pioneering en Twente board willen op termijn een regionaal fysiek materialen depot oprichten om zo grondstoffen efficiënter binnen Twentse gemeenten met elkaar uit te wisselen. Losser werkt nu al met Duspot, maar wil graag naar een fysiek materialen depot en werkt mee in de oprichting daarbij. Naast de oprichting onderzoeken we of er inkoopregels aangepast moeten worden om te werken met regionale grondstoffen.

Planning: Q1, Q2 2026.

Benodigde capaciteit: Eenmalig 80 uur. Daarna 20 uur per jaar.

Additioneel: 6000-7000 euro per jaar. 2026-2030.

3.3 We leiden medewerkers op om circulariteit te integreren in projecten

Betrokkenen: projectleider/medewerker CE, projectleiders BFR, deelnemers opgavedialogen, Circularities.

Wat: We laten projectleiders in BFR en adviseurs van de opgave dialogen inspireren om meer te doen met de circulaire economie binnen projecten. Er wordt ingegaan op; wat is circulariteit, waarom is het belangrijk, wat betekent het in mijn werk en hoe ga ik er zelf mee aan de slag?

Planning: Q3 2025.

Benodigde capaciteit: 10 uur voorbereiding, 2 uur per deelnemer.

Additionele kosten: 3000 euro.

3.4 We werken met materiaalpaspoorten gekoppeld aan een beheersysteem

Betrokkenen: beheerders openbare ruimte, projectleider BFR, projectleider CE, Flawless, Saxion, Universiteit Twente.

Wat: Bij projecten in de openbare ruimte (bouwwerken en infrastructuur) werkt de gemeente Losser met een materiaalpaspoort. Dit wordt gekoppeld aan een beheersysteem. Dit systeem moet ontwikkeld worden en beheerders moeten wegwijs worden binnen deze systemen van data gedreven asset management. Gemeente Losser zit nu in een verkennende fase om een data gedreven assetmanagementtool te ontwikkelen. Wanneer mogelijk doen we ook een pilot met een bestaande situatie (gebouw) waarbij we materialen inzichtelijk proberen te maken.

Planning: Q2 2024- Q4 2026.

Benodigde capaciteit: Nog nader in te bepalen. Schatting voor het beheersysteem is 550 uur op basis van ontwerpen, ontwikkelen, integreren, trainingen en testen/feedback van een pilot. Voor het werken met materiaalpaspoorten is de schatting dat dit per jaar 140 uur extra kost.

Additionele kosten: Nog nader te onderzoeken. Schatting is 20.000 euro voor een pilot. De kosten voor het opzetten van een beheersysteem moeten nog worden onderzocht.

4. Bedrijven en organisaties

Doelen beleidsdocument Circulair Losser

1. In 2030 heeft de gemeente in samenwerking met partners 80-100% van de bedrijven geïnformeerd over:
 - a. De (financiële) risico's als bedrijven niet overstappen naar een circulaire economie.
 - b. Provinciale- en rijkssubsidiemogelijkheden.
2. Leges aanpassen: korting bij circulaire initiatieven en leges afschaffen voor kleine verenigingen/initiatieven die aan de slag gaan met circulariteit.
3. In 2027 hebben alle bedrijventerreinen de kans gehad om personeel (inkopers, ontwerpers en management) deel te laten nemen aan een basis cursus circulaire economie.
4. Vanaf 2027 zijn er experts beschikbaar om mee te denken en tips te geven aan bedrijven.
5. Vanaf 2025 worden ondernemers twee keer per jaar geïnspireerd door praktische kennis van koplopers in de regio.

Leidend principe

De gemeente Losser neemt een faciliterende en stimulerende rol om ondernemers en organisaties te inspireren en ondersteunen bij de circulaire transitie. De focus hierbij ligt op Rethink (gebruik intensiveren), Refurbish (opknappen), Repair (repareren) en Reduce (verminderen).

Projecten

4.1 We organiseren een subsidie om leges te dekken bij initiatieven die bijdragen aan circulaire economie

Betrokkenen: Adviseur(s) ruimtelijke ordening, projectleider/medewerker CE, jurist, financieel adviseur, communicatieadviseur, coördinator duurzaamheidsinitiatieven.

Wat: De gemeente Losser laat een verordening vaststellen door college voor regels rondom de subsidievoorwaarden voor verenigingen/initiatieven. Daarnaast zal er communicatie opgezet worden rondom deze subsidie.

Planning: Q4 2026 - 2030

Benodigde capaciteit: 40 uur voor het opzetten (financiën, juridisch, organisatorisch en communicatief). 1 uur per aanvraag zelf (administratief).

Subsidiebudget: 20.000 euro.

4.2 We organiseren (basis)trainingen voor ondernemers

Betrokkenen: ondernemersverenigingen in Losser, projectleider/medewerker CE, communicatieadviseur, beleidsadviseur Economische Zaken.

Wat: We onderzoeken samen met ondernemers waar er een informatiebehoefte is omtrent het versnellen van de circulaire economie. Op basis hiervan organiseert de gemeente Losser (maximaal 3) trainingen voor ondernemers. Dit kan voor per onderwerp (maak-industrie, biomassa & voedsel, bouw, infrastructuur, etc) of bijvoorbeeld voor functies binnen een bedrijf (ontwerpen, inkoop, management, etc.).

Planning: Q2, Q3 2026.

Benodigde capaciteit: 60 uur.

Additionele kosten: 9000 euro.

4.3 We organiseren een circulair ondernemers-loket

waarop informatie te vinden is en experts te benaderen zijn voor advies.

Betrokkenen: Omgevingsdienst Twente, coördinator duurzaamheidsinitiatieven, communicatieadviseur DZH, Building Balance, AO CE (regio Twente).

Wat: De gemeente adviseert bedrijven die extra informatie en ondersteuning willen.

Hiervoor zal een loket worden opgericht waar bedrijven met hun vragen terecht kunnen.

Waar mogelijk maken we een koppeling met een bestaand loket, en haken we aan bij al lopende initiatieven. Het loket houden we relevant en we zorgen voor actuele informatie.

Planning: 2027.

Benodigde capaciteit: nader te bepalen, afhankelijk van aanhaakmogelijkheden. Schatting is 120 uur. Daarna 20 uur per jaar om de online omgeving bij te houden.

Additionele kosten: zonder aanhaakmogelijkheden bij bestaand loket eenmalig 10.000 euro en 600 euro per jaar terugkerend.

4.4 We zetten een communicatie campagne op waarbij elk half jaar een bedrijf uitgelicht wordt

Betrokkenen: SOGL, projectleider/medewerker CE, communicatieadviseur DZH, beleidsadviseur Economische Zaken.

Wat: We onderzoeken welke bedrijven in de gemeente Losser circulaire werkwijzen hanteren. Met deze bedrijven organiseert de gemeente 2 keer per jaar een rondleiding/presentatie als inspiratie voor andere bedrijven.

Planning: Q2 2025-2030.

Benodigde capaciteit: 40 uur per jaar.

Additionele kosten: 500 euro per jaar.

4.5 Samen met partners organiseren we 'serious games' waarbij ondernemers inzicht krijgen in de (financiële) risico's van de lineaire economie en subsidiemogelijkheden

Betrokkenen: SOGL, ondernemers uit Losser, Losserse Banken, Circularities, provincie Overijssel, ondernemersverenigingen, projectleider/medewerker CE, beleidsadviseur Economische Zaken.

Wat: De gemeente Losser organiseert met Circularities een workshop waar bedrijven uit de gemeente voor worden uitgenodigd. Tijdens dit dagdeel worden bedrijven meegenomen in wat de circulaire economie voor hen kan betekenen, hoe hun bedrijf nog toekomstbestendiger kan worden m.b.t. grondstoffen, en welke financiële risico's ze lopen wanneer ze lineair blijven.

Planning: 2028.

Benodigde capaciteit: 40 uur.

Additionele kosten: 4000 euro.

5. Inwoners en huishoudens

Doelen beleidsdocument Circulair Losser

1. Maximaal 50 kg restafval per persoon per jaar in 2030.
2. In 2030 gebruikt 10% van de (nieuwe) ouders wasbare luiers.
3. In 2030 is het aandeel voedsel in restafval met 10% verminderd.
4. In 2025 heeft Losser een circulair netwerk van repaircafe's en kringloopwinkels die onderling samenwerken.
5. In 2030 zijn er in elke kern inwonerinitiatieven die zich inzetten op het voorkomen van afval.
6. Vanaf 2026 biedt Losser alle bovenbouwklassen van Losserse basisscholen 1 reparatie workshop/les aan per jaar.
7. In 2030 heeft de gemeente Losser 75% inwoners bereikt over wat circulariteit is, waarom het belangrijk is, en hoe ze zelf een bijdrage kunnen leveren.

Leidend principe

De gemeente Losser neemt een stimulerende en regisserende rol om inwoners te ondersteunen bij de circulaire transitie en zo het aandeel restafval te verminderen. De focus ligt hierbij op Refuse (weigeren), Re-use (hergebruik), Repair (repareren) en Recycle (verwerken van materialen om nieuwe producten te maken).

Projecten

5.1 We stellen een Grondstoffenplan op voor de gemeente Losser

Met dit plan willen we de komende jaren stappen zetten richting een circulair Losser in 2050. Het Grondstoffenplan komt met concrete acties om dit, samen met onze inwoners, te bereiken.

Betrokkenen: beleidsadviseur afval en grondstoffen, Twente milieu, Twence, inwoners gemeente Losser (burgerpanel), projectleider CE, handhavingsambtenaren.

Wat: We werken in Losser naar 50 KG restafval per persoon per jaar in 2030. Daarnaast moet 65% van het restafval moet recycleren (nieuwe doelstelling VANG). Het grondstoffenplan zal handvaten geven om de doelstelling van 65% te halen. Is een beleidsplan.

Planning: Q4 2024.

Benodigde capaciteit: 80 uur.

Additionele kosten: 15.000 euro.

5.2 We starten project m.b.t. wasbare luiers

Betrokkenen: Kinderdagverblijven in Losser, centrum voor jeugd en gezin Loes, consultatiebureau Lossers Hoes, verloskundigen, kraamzorgorganisaties, communicatieadviseur DZH, projectleider/medewerker CE, consultant team zorg.

Wat: We ontwikkelen een (campagne/project)plan omtrent wasbare luiers en voeren dit uit. Denk hierbij aan informatieve sessies en workshops, pilotprojecten, subsidies, ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal, samenwerken met lokale bedrijven en ondersteuning bij gebruik.

Planning: 2026-2027-2028.

Benodigde capaciteit: 320 uur.

Additionele kosten: 8000 euro.

5.3 We starten een informatieve campagne m.b.t. voedselverspilling

Betrokkenen: Lokale horeca, milieu centraal, Stichting Samen Tegen Voedselverspilling, Twente milieu, dorpsraden/dorpshuizen, supermarkten, communicatieadviseur DZH, projectleider/medewerker CE, adviseur afval en grondstoffen.

Wat: In de week tegen voedselverspilling (september) initieert gemeente Losser met meerdere partners en lokale ondernemers activiteiten die bijdragen aan bewustwording rondom voedselverspilling. Denk aan een documentaire-avond, kook-challenge/workshop met restjes, lokaal & seizoensgebonden foodfestival, doggy-bag actie etc.

Planning: 2027-2028-2029.

Benodigde capaciteit: 320 uur.

Additionele kosten: 3000 euro.

5.4 In 2024 wordt duidelijk hoe de opwaardering van het gemeentelijk afvalbrengpunt/circulair netwerk vorm krijgt

Betrokkenen: adviseur afval en grondstoffen samen partners.

Wat: Daarbij wordt ook gekeken welke kansen er zijn om samen met Twente Milieu, het repaircafe en het kringloopbedrijf een circulair ambachtscentrum in te richten. Het afvalbrengpunt speelt een belangrijke rol in het scheiden van afval in nuttige grondstofstromen.

Planning: 2024.

Benodigde capaciteit: 80 uur.

5.5 Samen met Twente Milieu starten we in 2024 met een project om de kwaliteit van het ingezamelde PMD te verbeteren

Betrokkenen: Twente milieu, handhaving, Beleidsadviseur grondstoffen en afval

Wat: Veel PMD wordt afgekeurd, gemiddeld is er 30% verontreiniging. Gemeente Losser zet in op (scheidings)gedrag. Er zijn acties geweest waarbij in de PMD-containers is gekeken, en daar waar verontreiniging werd aangetroffen, zijn containerhangers ophangen. In herhaal rondes werd er een brief gestuurd naar omwonenden bij opnieuw verontreiniging.

Planning: Q4 2024. Intentie is om door te gaan in 2025/2026.

Benodigde capaciteit: nader in te schatten op basis van aantal PMD containers in volgende ronde. De geschatte tijd die nodig is voor planning, uitvoering en monitoring van het project, rekening houdend met de complexiteit van het verbeteren van PMD-inzameling en het veranderen van (scheidings)gedrag is 100 uur per jaar.

5.6 We stellen subsidies beschikbaar voor inwoners die inzetten op het voorkomen van afval, of slimmer consumeren

zoals wormenhotels op wijkniveau, inwoners die wasbare luiers willen gebruiken of die deel- en reparatiefaciliteiten in de buurt willen opzetten, adoptie van milieupark door buurt of afval coaches.

Betrokkenen: projectleider/medewerker CE, Duurzaam Bouwloket, coördinator duurzaamheidsinitiatieven, financiën, communicatie adviseur, jurist.

Wat: De gemeente Losser laat een verordening vaststellen door college voor regels rondom de subsidievoorwaarden. Daarnaast zal er een communicatie campagne opgezet worden rondom dit thema.

Planning: Q4 2025 opzetten, Q1 2026 starten-2030 einde.

Benodigde capaciteit: 40 uur voor het opzetten (financiën, juridisch, organisatorisch en communicatief). 1 uur per aanvraag (administratief).

Additionele kosten: 500 euro.

Subsidiebudget: 20.000 euro.

5.7 We blijven het basis- en middelbaar onderwijs een lesprogramma over circulaire economie aanbieden met een focus hoog op de R-ladder.

Betrokkenen: Recycle fabriek, Twente milieu, Twence, repair-café's in Losser, adviseur Afval en Grondstoffen, projectleider/medewerker CE, basisscholen in gemeente Losser, Twents Carmel College Losser.

Wat: We bieden scholen een circulaire workshop aan. Denk aan een E-waste race, Trashpacker-bezoek, repair-cafe workshop, etc.

Planning: 2025-2030.

Benodigde capaciteit: 60 uur per jaar.

Additionele kosten: 2000 euro per jaar.

5.8 We communiceren regelmatig over lokale projecten om circulair gedrag te stimuleren

Betrokkenen: zie projecten 5.2, 5.3, 5.5, 5.6, 5.9.

Wat: We zetten in op communicatie over projecten die we doen welke direct van invloed zijn op inwoners. Denk hierbij aan onderwerpen als textiel, e-waste, voeding, mobiliteit, scheiden en recyclen.

Planning: 2025-2030.

Benodigde capaciteit: 50 uur per jaar.

Additionele kosten: 1000 euro per jaar.

5.9 We hebben een interactieve kaart waarop in één blik te zien is waar circulaire initiatieven/ ondernemers gevestigd zijn

Betrokkenen: Natuur en Milieu Overijssel, Ambtelijk Overleg Milieu Duurzaamheid Afval (regio Twente), projectmedewerker CE, communicatie adviseur DZH.

Wat: Samen met NMO ontwikkelt de gemeente Losser (net als de andere Twentse gemeenten) een interactieve kaart met daarop alle circulaire initiatieven en ondernemers. Denk aan deelkasten, reparateurs, kringloopwinkels, repaircafé's, etc. Deze kaart brengen we onder de aandacht bij inwoners via de campagne van project 5.8.

Planning: Q2-Q4 2024.

Benodigde capaciteit: 20 uur. Daarna 10 uur per jaar.

Additionele kosten: 6000 euro.

6. Overkoepelende projecten

Naast de projecten die onder de 5 invalshoeken vallen zijn er ook twee projecten/processen die overkoepelend uitgevoerd moeten worden.

6.1 Monitoring van voortgang

van 32 projecten/vernieuwde processen en het uitvoeringsprogramma als geheel.

Betrokkenen: Projectleider/projectmedewerker CE.

Wat: De gemeente Losser ontwikkelt een monitoringsdashboard met daarop alle circulaire projecten van dit uitvoeringsdocument. In 2025 wordt de 0 meting uitgevoerd, waarna elk jaar een evaluatie gedaan zal worden m.b.t. de beleidsdoelstellingen.

Planning: 2025-2030.

Benodigde capaciteit: Het eerste jaar 140 uur, daarna 100 uur per jaar.

6.2 Het laten opstellen van een Grondstofstromen analyse (GSA).

Betrokkenen: Projectleider/projectmedewerker CE, Regio Twente, Metabolic.

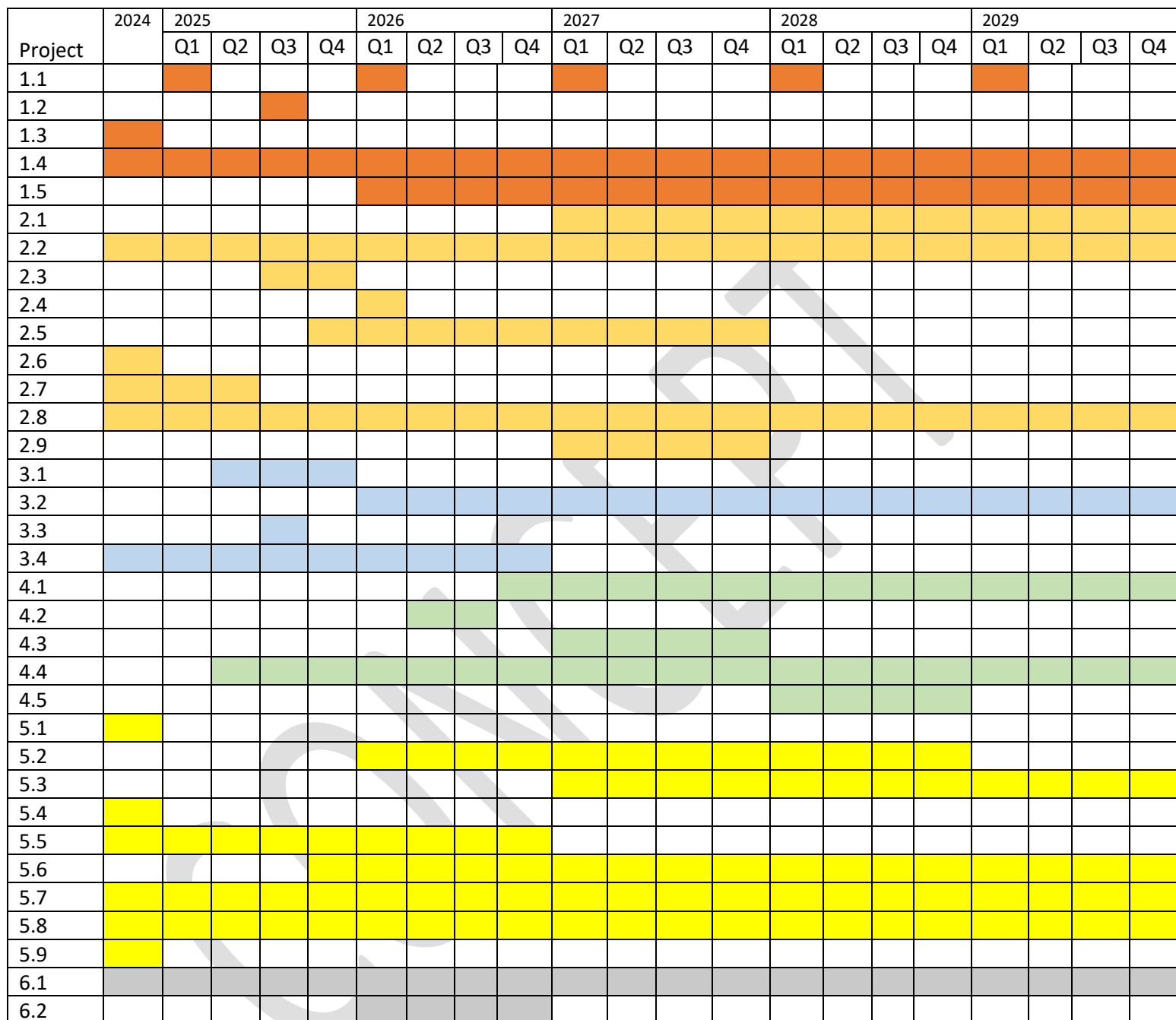
Wat: De gemeente Losser laat een GSA uitvoeren. Hierdoor is er overzicht van grondstofstromen binnen de gemeente/regio. Dit zal gebruikt worden om het uitvoeringsprogramma verder te ontwikkelen en om focus aan te brengen.

Planning: 2026.

Benodigde capaciteit: 40 uur.

Additionele kosten: 40.000 euro.

Bijlage 1: Gantt Chart

Legenda

- Invalshoek 1: Inkoop
- Invalshoek 2: Gebiedsontwikkeling
- Invalshoek 3: Openbare ruimte
- Invalshoek 4: Bedrijven en organisaties
- Invalshoek 5: Inwoners en huishoudens
- Overkoepelende projecten

Bijlage 2: Overzicht geschatte kosten uitvoering 2024-2030

In figuur 1 is een overzicht te vinden van de ingeschatte ambtelijke uren die per jaar tot 2030 nodig zijn om de projecten zoals in dit document beschreven zijn uit te voeren. Uren zijn naar boven afgerond op tientallen.

Figuur 1

Invalshoek	Ambtelijke uren 2025	Ambtelijke uren 2026	Ambtelijke uren 2027	Ambtelijke uren 2028	Ambtelijke uren 2029
Inkoop	350	200	200	170	170
Gebiedsontwikkeling	540	180	410	160	160
Openbare ruimte	690	220	160	160	160
Bedrijven en organisaties	40	140	170	110	70
Inwoners en huishoudens	260	390	360	290	210
Overkoepelende projecten	140	140	100	100	100
Totale uren	2020	1270	1400	990	880
Uren omgezet in FTE (1 fte is 1350 uur per jaar)	1,50	0,94	1,04	0,73	0,65
Totale kosten ambtelijke uren (euro, schaal 10)	132.000	82.720	91.520	64.240	57.200

In figuur 2 is een overzicht van geschatte structurele en eenmalige kosten weergegeven. De structurele kosten zijn weergegeven per jaar tot 2030. Het totaal aan eenmalige kosten zijn de gelden die nodig zijn tot 2030. Kosten omvat alles behalve personele kosten. Deze zijn weergegeven in figuur 1.

Figuur 2

Invalshoek	Structurele kosten (euro/per jaar)	Eenmalige kosten (euro/tot 2030)
Inkoop	-	7.000
Gebiedsontwikkeling	-	14.200
Openbare ruimte	- *	51.000*
Bedrijven en organisaties	500	44.200
Inwoners en huishoudens	3000	31.500
Overkoepelende projecten	-	40.000
Totaal	3.500	191.500

*voor project 3.4 is het nog lastig in te schatten welke eenmalige en structurele kosten nodig zijn.